

TARRACOVIVA®

EL FESTIVAL ROMÀ DE TARRAGONA

LA CIUTAT ROMANA
I EL MÓN URBÀ
EN EL MEDITERRANI CLÀSSIC

DEL 5 AL 19 DE MAIG DE 2019

Diputació Tarragona

GOBIERNO REGIONAL
MEDIÀ CATALANA

COMISSIÓ
TERRACOVIVA

MIT

AGENCIJA ZA
KULTURNI NASLEDJE
REPUBLIKE HRVATSKE

INSTITUT
CULTURALIUM

AC

TARRAGONA PARTNERS

INSTITUT
CULTURALIUM

INSTITUT
CULTURALIUM

UNITED NATIONS
EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND
CULTURAL ORGANIZATION

UNESCO
WORLD HERITAGE CENTRE

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

www.tarracoviva.com APP
TGN
AGENDA

DOSSIER DE PREMSA 2019

ÍNDEX

HOSPES AVE	pàg.03
EN AQUESTA EDICIÓ DEL FESTIVAL	pàg.04
EL CARTELL DE LA XXI EDICIO	pàg.07
EL FESTIVAL AMB L'ENSENYAMENT, EL PATRIMONI I LA CULTURA	pàg.09
ELS FORMATS DEL FESTIVAL	pàg.12
PROGRAMA D'ACTES 29019	
LA INAUGURACIÓ.....	pàg.15
RECREACIÓ HISTÒRICA.....	pàg.16
MONÒLEGS.....	pàg.20
RACONS AMB HISTÒRIA.....	pàg.21
DESCOBRINT EL PASSAT.....	pàg.22
VISITES I ITINERARIS.....	pàg.22
TALLERS I JOCS.....	pàg.23
CONFERÈNCIES, DEBATS, LECTURES I EXPOSICIONS.....	pàg.27
DOCUMENTALS	pàg.30
TARRACO A TAULA. GASTRONOMIA ROMANA.....	pàg.31
FÒRUM DE DIVULGACIÓ.....	pàg.32
ACTIVITATS ESCOLARS.....	pàg.33
L'ANTIC EGIPTE I LA GRÈCIA CLÀSSICA.....	pàg.34
DONES DE L'ANTIGUITAT.....	pàg.35
AGER	pàg.36
MUSEUS.....	pàg.38
LA CLOENDA.....	pàg.40
COMUNICACIÓ	
PRESENTACIONS DEL FESTIVAL.....	pàg.41
EL FESTIVAL A LES XARXES SOCIALS.....	pàg.44
ACREDITACIONS 2019.....	pàg.44
VENDA D'ENTRADES	pàg.45
ORGANITZACIÓ, PATROCINADORS I COL.LABORADORS	pàg.46
PARTICIPANTS	pàg.47

HOSPES AVE
BENVINGUDA

**US CONVIDEM A UN VIATGE A L'ANTIGA CIVILITZACIÓ ROMANA.
JUNTS CONEIXEREM ELS NOSTRES ORÍGENS I COMPARTIREM LA PASSIÓ PER LA
HISTÒRIA. EL PASSAT ENS DESCOBRIRÀ NOUS FUTURS
BENVINGUTS AL FESTIVAL ROMÀ DE TARRAGONA!**

Àrea de Cultura, Festes i Patrimoni

EN AQUESTA EDICIÓ DEL FESTIVAL...

“Un món de ciutats.” El 9Nou

“El mundo crece en las ciudades” El País

“Un món urbà” Ara

“Per que les ciutats dominen el món modern” Washington Post

LA CIUTAT ROMANA I EL MÓN URBÀ EN EL MEDITERRANI CLÀSSIC

El que és o no és una ciutat, encara ara es discutit per antropòlegs, geògrafs, sociòlegs, arqueòlegs, historiadors i altres branques del coneixement humà, però no hi ha cap dubte que actualment el món es un mon urbà. Mes de la meitat de la població mundial actual viu en ciutats. Aquest percentatge arriba al 75% a Europa i al 80% als Estats Units. Es calcula que cap el 2050 el 70 % de tota la població mundial viurà en ciutats.

Allò que va començar amb el que Gordon Childe anomenà “la revolució neolítica” que en els seus grans trets es podria resumir amb l’aparició de l’agricultura i la ramaderia amb la conseqüent agrupació de població sedentària en forma primer de proto-ciutats i després en veritables ciutats, va néixer en un primer moment al voltant de l’anomenat Fèrtil Orient. Una zona que conté la confluència entre els rius Tigris i Eufrates (Mesopotàmia), la zona de Palestina i gran part de l’actual Turquia (Anatolia). En un segon moment aquest model urbà apareixerà a l’entorn del vall del riu Nil (Egipte) per tenir els seus equivalents una mica mes tard a la Vall de l’Indo (Índia) i del lang-tse a Xina.

En la present edició del festival dedicarem una part important de les activitats programades a conèixer una mica millor el món urbà de l’antiguitat clàssica. Sobre tot les ciutats romanes però també algunes de les ciutats gregues i de l’antic Egipte. **En els segles que van des de la fi del segon mil·lenni abans de la nostra era fins el segle III- IV dC. el món al voltant del Mediterrani va conèixer una expansió sense precedents del fenomen urbà.** I si bé aquest fenomen va néixer a l’antiga Mesopotàmia i l’antic Egipte per després seguir a la costa est del mediterrani i l’antiga Grècia, va ser Roma i les seves conquestes la que expandí aquell model de ciutats per gran part de l’actual Europa i el nord d’Àfrica.

Que es allò que les fa tan atractives i que provoca moviments migratoris tant avui com fa dos mil anys?

En paraules del gran historiador Geza Alföldy ; *“A les ciutats romanes havia freqüentment millors possibilitats pels negocis, bones oportunitats pel canvi de professió, un major marge per a la vida pública i no ho oblidem també millors entreteniments que al camp... Fins i tot els esclaus, en general, els anava considerablement millor en les ciutats que al camp”.*

El fet es que fa dos mil anys un fill d’un esclau podia arribar a ser membre de l’ajuntament de la seva ciutat. Creiem que es el mateix que impulsa avui dia a milions de persones a deixar els seus llogarets per anar a buscar fortuna en una ciutat. Intentarem endinsar-nos en aquest viatge fascinant i com sempre en el nostre festival , a través d’una mirada al passat.

Passió per la Història! Passió pel coneixement!

“En poc mes de segle i mig, el que va de Cèsar fins als inicis del segle II dC. es va produir a Europa i el nord d’Àfrica un procés tan intens d’urbanització sota un patró únic, com no ha hagut paral·lel en la historia humana fins a l’època contemporània.”

Urbano Espinosa

“Qui diu la Ciutat ho diu tot. I com tot allò que és important en la vida de l’home, està en contradicció perpetua. Es el millor i el pitjor, el mes bonic i el mes lleig, el mes sa i el mes malsà.”

Fustel de Colulanges

“A les ciutats amb major nivell d’educació, fins i tot els que no tenen instrucció guanyen salaris mes alts; és una evidència de l’efecte del “vessament humà”. Aquest efecte funciona millor cara a cara. Cap de les tecnologies existents (telèfon, internet o vídeo-conferencia) ofereix les fèrtils trobades casuals que han produït les ciutats des de que es va crear el Fòrum romà.”

Edward Glaeser

“Les ciutats tenen la capacitat de proporcionar alguna cosa per a tothom, només per què, i només quan, es creen per a tothom”

Jane Jacobs

EL CARTELL D'AQUESTA EDICIÓ

Com representem gràficament en l'actualitat les nostres ciutats?

Amb un skyline...

o amb un logotip...

I COM HO FEIEN ELS ROMANS?

L'equivalent o el més semblant als nostres *skylines* actuals era la representació d'unes muralles i l'equivalent als nostres logotips eren divinitats femenines (Tyché, Fortuna, Tutela) amb una muralla com a corona i altres atributs...

relleu romà anomenat de les tres Tyches representant ciutats (Museu del Louvre)

*“ ... La fama de la Tyché d'Antioquia es va convertir en referent generalitzat en el model de les **Fortuna civitatis**; dames vestides amb riques teles i coronades amb diademes en forma de torres, acompanyades per un símbol d'abundància i riquesa fossin la cornucòpia, el feix d'espigues o una branca d'olivera. Com a divinitat protectora de les comunitats urbanes la Fortuna era venerada també amb l'epítet de Tutela, com va ocórrer a la Colonia Tarraco on la **Tutela tarraconensis** tingué un santuari propi a la part baixa de la ciutat.”*

Joaquín Ruiz de Arbulo

EL FESTIVAL AMB L'ENSENYAMENT, EL PATRIMONI I LA CULTURA

El festival ha engegat una col·laboració amb l'**Institut d'Estudis Clàssics de la URV**. En un primer moment el projecte s'ha centrat en unes jornades de formació adreçades al professorat de llengües clàssiques de secundària. El curs va tenir lloc al mes de febrer i va consistir en tres sessions, la primera dedicada als orígens de la recreació històrica, la segona a l'elaboració d'un guió de recreació històrica i la tercera a la producció de vestuari i materials de recreació històrica.

L'objectiu de la col·laboració es un intercanvi de coneixements sobre el món clàssic i com divulgar-ho als joves i la possibilitat de crear projectes de recreació històrica fets pels mateixos alumnes i els seus professors en properes edicions del festival.

El festival ha col·laborat també en la primera edició de **LUDI CONSTANTINIENSIS**

Es tracte d'una jornada d'activitats (jocs, xerrades, parlaments en llatí...) adreçada a Instituts del territori organitzada per professors de llengües clàssiques de les comarques tarragonines.

El festival ha engegat una col·laboració amb **SETOPANT** (Seminari de Topografia Antiga de la URV). La col·laboració consistirà en un treball de recreació virtual del fòrum de Tarraco per tal de poder-ho mostrar en activitats de divulgació històrica durant el mateix festival. SETOPANT ve realitzant un treball de realitat virtual al voltant de l'arquitectura i urbanisme de l'antiga Tarraco. Ara es tracta de començar a apropar els models arquitectònics a la realitat de color del que podria haver estat la ciutat romana de Tarraco. Tanmateix el festival ha realitzat un treball d'assessorament per tal de millorar i aprofundir la seva tasca de divulgació del passat romà des del coneixement científic del mateix.

Aquesta col·laboració ha estat possible gràcies al patrocini de Mutua Catalana.

Recreació virtual i en color de la ciutat de Tarraco (fase treball)/ SETOPANT (URV)

El festival també vol ser una eina de dinamització cultural per a la ciutat i és per això que des de fa anys venim col·laborant amb entitats de la ciutat a fi i efecte de crear programacions culturals des de la divulgació del patrimoni històric. Aquest any col·laborarem amb:

Biblioteca Pública de Tarragona
Mercat Central de Tarragona
Reial Societat Arqueològica de Tarragona
Gremi de llibreters de Tarragona
Xarxa de Centres Cívics de Tarragona
Escola de Lletres de Tarragona
Museu d'Història de Tarragona (MHT)
Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (MNAT)
Museu del Port de Tarragona
Museu Bíblic Tarraconense
Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC)
SETOPANT. Seminari de Topografia Antiga de la URV
Amics de la Catedral
Tarragona Jove

La major part d'aquestes col·laboracions les podreu trobar en el programa d'actes. Aquest any volem destacar però les exposicions divulgatives que tindran lloc al Mercat Central i a la Biblioteca pública.

TARRACOVIVA
EL FESTIVAL ROMA DE TARRAGONA

MACELLVM

ELS MERCATS ROMANS

DEL 6 AL 19 DE MAIG
AL MERCAT CENTRAL DE TARRAGONA

EN COL·LABORACIÓ AMB:

MERCAT CENTRAL

AJUNTAMENT DE TARRAGONA

LA BIBLIOTECA D'ALEXANDRIA

EL GOOGLE DE L'ANTIGUITAT

El primer autor antic que va mencionar que a Ibèria hi havia un lloc i un port amb el nom de Tarrákon (Tarragona) fou Eratóstenes de Cirene, un famós geògraf i astrònom hel·lenístic del segle III a.C.

Però Eratóstenes vivia a la ciutat d'Alexandria, a Egipte, i mai no havia estat a Ibèria. Com pot ser que sabés que existia aquesta terra llunyana d'Occident, una ancorada portuària i un petit lloc amb aquest nom?

Doncs simplement consultant les obres dipositades en una institució de la qual fou el tercer director:

LA GRAN BIBLIOTECA REIAL D'ALEXANDRIA.

TARRACOVIVA
EL FESTIVAL ROMA DE TARRAGONA

COL·LABORA

Biblioteca Pública TARRAGONA

DEL 6 AL 19 DE MAIG DE 2019

AJUNTAMENT DE TARRAGONA

ELS FORMATS DEL FESTIVAL

La inauguració

Per a començar el festival!

Per segon any el festival comença amb una activitat inaugural. Encara que no sigui estrictament un nou format, creiem que val la pena remarcar el fet de començar amb un tema que indiqui el to general de la programació de cada edició.

Recreació històrica.

El re-enactment i living history al servei de la divulgació del patrimoni històric.

Des de la primera edició del festival vàrem incloure la tradició anglo-saxona del *re-enactment* i el *living history* en el programa d'actes. Un format de divulgació històrica amb una llarga trajectòria a països com Anglaterra, Alemanya, els Estats Units i altres. Una manera de fer viure i comprendre millor la història. Aquesta tradició divulgativa l'hem anat adaptant a les nostres realitats i maneres de fer culturals. El resultat; Tarragona és potser la ciutat d'Europa amb més grups de recreació històrica. Són moltes les persones de la ciutat que participen creant guions i recreacions històriques cada any per al festival.

Monòlegs

Dramatúrgies per a una Història amb sentiments

Un dels formats nascuts al llarg de l'experiència del festival que més acceptació ha tingut. Dramatúrgies al servei de la divulgació històrica. La força de la narrativa teatral al servei del coneixement històric. Actors i actrius que realitzen un treball notable d'aproximació a les fonts històriques, relats d'historiadors antics així com estudis d'historiadors i arqueòlegs actuals per tal de crear uns personatges de ficció molt "reals".

Racons amb història

Petites històries de la Història

Petites històries en petits racons de la ciutat. La Història en majúscula s'escriu sovint en petit. Narracions curtes per imaginacions llargues. Un format que vam estrenar l'edició passada i que esperem us interessi.

Descobrint el passat

Grans descobertes del món antic

Sovint oblidem que el que sabem del passat ha estat possible gràcies a la tasca d'arqueòlegs, historiadors, epigrafistes. Aquest nou format del festival pretén apropar-nos als protagonistes de les grans descobertes del món antic. Un nou format per ampliar les maneres de veure el passat.

Visites i itineraris

Passejant per la història

Un dels formats més clàssics, el de les visites i itineraris, que el festival no descuida mai. Una passejada amb els comentaris d'un bon guia segueix sent una manera genial d'apropar-nos al patrimoni històric i el coneixement del passat.

Tallers i jocs

Fent, aprenem del passat

Fer és la millor manera d'aprendre. El festival sempre dedica una part important del seu programa a les activitats participatives pensades per públic familiar i adult.

Conferències, debats, lectures i exposicions

Els formats més clàssics per comprendre el passat

Aquestes activitats no falten mai al festival. Invitem a grans especialistes dels temes de cada edició per aprofundir en el coneixement de la història i provocar reflexions i produïm petites exposicions divulgatives plenes de continguts. Per un públic que demana saber.

En aquest format, aquest any encetem un altre capítol que en diem “**Converses del festival**”, entrevistes a fons del director del festival a especialistes (arqueòlegs i historiadors) per aprofundir en el coneixement del passat. Un diàleg pels que s’apassionen amb la història.

Documentals

L’arqueologia i la història en imatges

Des de fa alguns anys, el festival en col·laboració amb el Festival de Cine Arqueològic del Bidasoa en Itinerància (FICAB), el Museo de Oiasso (Irún) i l’ICAC (Tarragona) programa documentals arqueològics que ens apropen a través de les imatges al passat del món clàssic. Una magnífica ocasió per gaudir del festival i de la història.

Tarraco a Taula. Gastronomia romana

Un viatge a la història a través dels aliments

La gastronomia amb Tarraco a Taula al capdavant es una eina magnífica per entrar en la història. Un viatge que es fa amb el sentit de l’olfacte i el gust. Quins eren els aliments bàsics i com els preparaven fa dos mil anys? Però parlar de gastronomia no és només parlar dels aromes i els sabors de l’antiguitat també vol dir parlar del treball del camp, de l’economia i del poder que en la Roma antiga tenia el control dels productes alimentaris.

Fòrum de divulgació

En els jardins del Camp de Mart un espai de productes de divulgació del patrimoni històric.

Museus, jaciments i monuments, rèpliques arqueològiques, llibres, revistes, empreses de guiatge... Un format de fira que aspira a donar a conèixer la realitat de la gestió pública i privada del patrimoni històric del món antic.

Activitats escolars

El festival amb les escoles

El festival prepara cada any un programa d’activitats adreçades a les escoles de Tarragona, el seu territori i obertes a qualsevol escola que vulgui participar. En cada edició són milers els escolars que participen de les activitats del festival.

L’antic Egipte i la Grècia clàssica

Les altres grans civilitzacions de l’antiguitat

El món antic no era només romà i des del festival et volem apropar a d’altres grans cultures i civilitzacions de l’antiguitat. Com són la civilització de l’antic Egipte i la cultura de la Grècia clàssica. Grans cultures i civilitzacions que existien abans que la romana i que varen coexistir durant aquesta.

Dones de l’Antiguitat

Per a descobrir històries desconegudes

Una aproximació a la vida d’algunes dones que en un món clarament discriminatori no va poder ofegar iniciatives des de molts àmbits diferents; des de la ciència a la política, passant pel pensament i la creació artística.

Ager

El festival en el territori

El festival te un clar interès en ser present al territori i ho fa col·laborant i programant activitats de divulgació històrica en localitats de les nostres comarques.

Museus

Activitats organitzades pels museus de Tarragona

El festival te una clara vocació de suport i promoció del treball que durant tot l'any realitzen els museus de Tarragona a favor de la conservació i divulgació del seu patrimoni històric. Es per això que des dels inicis ha col·laborat amb tots els museus de la ciutat.

La cloenda

Per acomiadar el festival

Així com hi ha un inici hi ha un final. Una activitat que marca el final de cada edició i proposa el tema per la següent. No hi ha festival sense el seu ritual i aquest n'és un.

PROGRAMA D'ACTES

ACTE INAUGURAL

novetat 2019

Per a començar el festival!

ROMA FUNDADORA DE CIUTATS

Recreació històrica

NEMESIS ARQ

“El principi, com tothom sap, és la base de tot, i particularment en la fundació i construcció d’una ciutat.”

Plutarc, *De Fortuna Romanorum*

La necessitat humana de viure en grup és una constant al llarg de la història. El conjunt és més fort que l’individu i les possibilitats de supervivència són majors. Amb tot, els assentaments grupals d’època prehistòrica, i molts de protohistòrics, no es consideren ciutats, encara que els més recents fins i tot puguin gaudir d’una economia agrícola, ramadera i metal·lúrgica que els permeti un manteniment de la demografia.

Llavors, si una economia i una població estables no són suficients per considerar aquests assentaments humans com a veritables ciutats, quines són les característiques que diferencien un poblat d’una ciutat?

A la Mediterrània occidental tenim un gran exemple que dona resposta a aquesta qüestió universal: Roma. Per a Ciceró, copiant a Aristòtil, la ciutat és una comunitat d’homes lliures. Així, el que defineix la ciutat és, sobretot, el concepte abstracte d’institució política, passant per davant fins i tot de les definicions lògiques de simple agrupació de població o de la rellevància de les seves construccions. Per a les cultures de la Mediterrània antiga, el que relliga la vida ciutadana és l’existència de lleis que regeixin la vida cívica; de religió que impregni cada racó i cada activitat social; i d’un exèrcit capaç de defensar aquest ordenament dins d’unes fronteres establertes.

Amb l’activitat inaugural, quina coincidència mes adequada, volem desgranar la importància que tenien els rituals de fundació d’una ciutat per als antics romans, com una *civitas* que ha de vincular-se forçosament a les divinitats que l’han de protegir i a una organització espacial digna del poder polític i jurídic que l’habita.

Lloc: **Muralles**

Dia: **diumenge 5 de maig a les 18.30 h, a les 20 h i 21.30 h**

RECREACIÓ HISTÒRICA

Recreació històrica POLITICA I SOCIETAT

FÒRUM. El cor de la ciutat romana [novetat 2019](#)

Projecte Phoenix

Plaça pública, mercat, centre religiós i polític, seu dels tribunals, espai festiu i d'oci. El fòrum era el veritable cor d'una ciutat romana. No hi havia esdeveniment o activitat important que no tingués per escenari aquest espai urbanístic i cultural que es l'antecedent més clar de les nostres actuals "places majors"

TABULARIUM. El "Big Data" dels romans [novetat 2019](#)

Projecte Phoenix

Fer mapes de tot el territori, fer censos cada cinc anys arreu de l'imperi, guardar i classificar tota aquesta informació va produir una ingent quantitat de dades sobre les persones els seus bens i els seus territoris. L'arxiu romà era un veritable "big data" per a la civilització romana.

TEBES. La ciutat dels faraons [novetat 2019](#)

Recreació històrica

Argos Tarragona

Fou més de mil anys capital d'Egipte, llar dels sacerdots d'Amo i residència dels faraons. Mentre s'excavaven les seves tombes, a l'altra riba s'aixecà la ciutat més gran del món.

THERMAE ET BALNEAE. Un espai d'igualtat a la societat romana [novetat 2019](#)

Thaleia

A totes les ciutats de l'Imperi, fossin grans o petites, els ciutadans podien gaudir del plaer d'anar als banys públics. Eren símbol de romanitat, i un lloc d'igualtat.

TEODORA. Del prostíbul a la cadira imperial de Bizanci

Projecte Arcadia

La història de Teodora és molt especial, sorgida dels baixos fons. Sembla que va treballar en un bordell, però acabaria sent la dona de l'emperador Justinià I de Bizanci i santa de l'Església ortodoxa. Un currículum espectacular, que diríem avui!

UN DIA AL FÒRUM. Galeria de personatges insòlits [novetat 2019](#)

Genovesa Narratives Teatral

La vida d'una ciutat romana gira al voltant del fòrum. Entre patricis i venedors de peix salat, també hi trobem artistes, poetes de carrer, fetillers, entabanadors, filòsofs... tots ells, personatges insòlits que val la pena conèixer.

Recreació històrica GLADIADORS

GLADIADORS DE TARRACO

Tarraco Lvdvs

En els darrers anys aquest grup ha fet un treball notable per a acostar al públic el món dels amfiteatres romans; els gladiadors, les gladiadores (que n'hi havia), els lanistes, la seva vida diària, els tipus de combat, etc. Després de dur a terme demostracions en festivals i espais arqueològics d'arreu del país, és un gran moment per a veure'ls en el nostre amfiteatre.

TALLER DE GLADIADORS

Tarraco Lvdvs

Un taller per comprendre millor la vida i l'ofici més dur del món romà. Podràs comprovar que se sent al posar-se un casc de varis kilograms de pes i tocar un equipament de gladiador.

MUNERA GLADIATORA

Ars Dimicandi

Grup de reconstrucció especialitzat en la recerca i reconstrucció de l'armament i les tècniques de combat dels gladiadors romans. Ofereixen una demostració especialitzada i científica molt allunyada de la visió que ens ha donat el cinema.

Vine, veu i viu el festival. Fes de GLADIADOR

Ars Dimicandi

Els gladiadors eren admirats i celebrats pels romans. Alguns d'ells van acabar sent veritables "estrelles" de l'espectacle, com ara ho són Messi, Ronaldo, Rafa Nadal, Marc i Àlex Márquez... Si mai heu volgut veure de molt a prop els gladiadors, ara podreu fer-ho amb aquesta activitat, on us convertireu en aquells personatges de l'antiga Roma.

FUNUS. L'ENTERRAMENT D'UN GLADIADOR novetat 2019

Nemesis ARQ - Ars Dimicandi

Gran part de la informació sobre la vida dels gladiadors és coneguda a través dels seus epitafis. Tindrien un enterrament digne per a pal·liar, en la mesura del possible, les conseqüències d'una mort violenta.

Recreació històrica LEGIONARIS

EXERCITUS. Les legions alt imperial

Recreació

Projecte Phoenix Legio VII Gemina – Barcino Oriens

El pas de la República a l'Imperi va ser, en gran part, acompanyat i provocat pels canvis a l'exèrcit romà. La progressiva professionalització dels legionaris i la seva dependència directa envers els seus generals van crear una societat fortament militaritzada.

ELS ÚLTIMS LEGIONARIS

Recreació

Septimani Seniores

Com a resultat de les successives adaptacions a la situació de crisi constant del segle III dC i de les reformes de Dioclecià i Constantí, ja al segle IV, l'exèrcit tard romà sembla, a primera vista, radicalment diferent de l'exèrcit romà alt imperial que tots tenim present com a exèrcit romà per excel·lència.

EL TIR AMB FONA **novetat 2019**

Recreació

Foners Baleàrics

Des d'infants els talaiòtics aprenen l'art de la fona. Molts s'enrolaran com a mercenaris, primer al servei de l'exèrcit cartaginès i després del romà. Així, participant a grans batalles de l'antiguitat, els balears irrompen dins la història. Presentarem un selecte grup de *funditores* balears que demostraran perquè són els mestres llençant pedres

LEGIONS ROMANES. La II Traiana Fortis - Cohors I Barcinonum **novetat 2019**

Recreació

Barcino Oriens

Per primer cop aquest grup de recreació històrica de Barcelona ens presentarà una aproximació a alguns elements de la vida diària de les antigues legions romanes.

CAVALCANT PER ROMA. Usos i maneig del cavall en la cultura romana

Xerrada

César Pociña

Mitjançant una xerrada il·lustrada amb imatges i materials reals de reconstrucció històrica, Lucius Alfenus Avitianus, *eques* de l'Ala Avgvsta, ens explicarà com es manejava el cavall a l'antiga Roma. També s'explicarà la consideració que tenia el cavall i els seus usos en el món civil i militar

Recreació històrica ART, CULTURA I CREENCES

Les ciutats de la música, la música de les ciutats **novetat 2019**

Concert

Ludi Scaenici (Itàlia)

Tant a Roma com a tot l'Imperi, hi havia música a tot arreu i alguns llocs eren autèntics viviers de músics professionals. La música era al carrer, en les cerimònies privades i públiques sense dubte les ciutats romanes eren ciutats de la música.

SERO SED NON SERIO. Una gira d'actors per ciutats romanes **novetat 2019**

Aula de Teatre URV – Zona Zàlata

Entreu a la vida d'una companyia de teatre a romà, mengeu amb ells i observeu les seves misèries, potser no estan tan allunyades de les que suporten actualment alguns sectors culturals

ON NO HI HA VI, NO HI HA AMOR **novetat 2019**

Natalia Bravo Asensio (Nurraq: Menorca, Arqueologia i Cultura)

Des de l'Antiguitat, el vi és part de la nostra cultura mediterrània; un factor cohesionador, clau per a l'Imperi Romà. El Mare Nostrum, el 'mar vinós' d'Homer; des de l'Orient fins a Occident, i fins l'illa Balearis Minor. Va ser tan important que va tenir un origen diví. Aquí és on entra el nostre personatge, un grec o un romà que ens recorda a la divinitat que va regalar el vi als mortals. Aquest deu ambigu i alegre ens explicarà la història del vi: la seva pròpia història i ens portarà a la Grècia mitològica, als banquets de Roma i als seus costums

GLADIUS I MEDULINA. Titelles romans

Genovesa Narratives Teatral

La peça narra la història de Medulina, esposa d'un ric senador, que oblida el marit i els "bons costums" de Roma per fugir amb el seu amant: un famós gladiador anomenat Gladius el rave.

MONÒLEGS

ANTÍOC. Un nouvingut a Tàrraco [novetat 2019](#)

Alex Manríquez

Un gran orbe el forma molta gent, gent de tota mena, n'hi ha rics que viuen de les rendes, soldats, mercaders, meretrius, fusters, lladres, i un ampli ventall de personatges. Molts els podries trobar al camp o a un poble, però alguns només es generen a les ciutats més grans

ASPASIA de Milet. Mestra d'oratòria

Mercè Rovira

Aspàsia camina sola i recorda... Han passat moltes coses a la seva vida, moltes més de les que es va imaginar que viuria com a dona quan, amb vint anys, va trepitjar Atenes per primera vegada. Tots sabem que la història depèn de qui l'expliqui; per això, vol ser ella qui parli, qui ens expliqui la seva vida, acostumada a llegir i escoltar el que els altres han dit d'ella

EUMACHIA. la rica empresària que va canviar Pompeia [novetat 2019](#)

Assumpta Mercader

Eumachia, una rica empresària i també una sacerdotessa imperial, estima Pompeia i vol deixar-hi la seva empremta. Ser una dona rica no és suficient; haurà d'utilitzar les seves dots diplomàtiques per aconseguir-ho.

VESPILI, el sicari [novetat 2019](#)

Agustí Ferré

Vespili és un sicari que té una història i un objectiu. Som en temps de l'emperador Adrià, de visita a Tàrraco, presidint els concilis Provincials d'Hispania. Durant la seva estança a Tàrraco un esclau ha intentat atemptar contra l'emperador, però el mateix Adrià l'ha reduït i inexplicablement li ha perdonat la vida. Vespili té un encàrrec: acabar amb l'esclau boig. Aquest pretext ens permetrà recórrer aquella vida fosca i bruta que es donava a les grans urbs.

VALERIA, L'OBSTÈTRIX. "La que es posa al davant" [novetat 2019](#)

Karme González

Valèria Pròcula ens explicarà com era l'ofici d'una *obstetrix* i tots els usos socials vinculats al naixement i el part emmarcats en la vida quotidiana de les ciutats romanes

PRO PAGANOS. Quan les ciutats van esdevenir perilloses als pensadors [novetat 2019](#)

Carles Alcoy

Dasmaci, un dels darrers filòsofs clàssics arriba a Tàrraco després d'haver hagut de fugir d'Alexandria i d'Atenes. El cristianisme s'expandeix arreu.

PAULIANUS, Un empresari de gladiadors a Tàrraco

Ricardo Cagigal

Els empresaris d'espectacles com els de l'amfiteatre, exercien un ofici infamant: No eren ben vistos socialment ni podien exercir cap tipus de magistratura. Però feien negoci. I quin negoci!. Veurem que ens explica aquest "empresari ambulat d'espectacles de gladiadors" originari segurament de la Bètica. Tàrraco era un bon negoci?

RACONS AMB HISTÒRIES

PERSONATGES I PERSONES A L'AMFITEATRE DE TÀRRACO **novetat 2019**

Amfiteatre

Nemesis ARQ

UN FLAMEN, ELAGÀBAL I FRUCTUÓS.

L'amfiteatre de Tàrraco conserva nombroses estructures vinculades amb la *venatio*: les fosses, el passadís perimetral o els sistemes de protecció contra les ferres, entre d'altres.

VENATIONES A L'AMFITEATRE.

No tots tres amb la mateixa fortuna, un flamen del culte imperial provincial, l'emperador Elagàbal i el bisbe Fructuós van estar vinculats a l'amfiteatre de Tàrraco.

MITES DE ROMA I TARRACO A LES MURALLES **novetat 2019**

Torre del Cabiscol i Torre de Minerva

Nemesis ARQ

MINERVA, PROTECTORA DE TÀRRACO

La Torre de Minerva conserva un baix-relleu incomplet d'Atenea Polias, així com altres elements que la converteixen en un *unicum* de l'arqueologia peninsular

RÒMUL, REM, LA LLOBA I TOTA LA VERITAT SOBRE ROMA

Amb aquest recorregut per les muralles us parlarem dels mites de naixement de la ciutat de Roma, descobrint alguns aspectes històrics i arqueològics reals que s'amaguen en aquestes llegendes.

ROMANS! EN UN MUR I UNA ESCALA

Patí de Casa Sefus i Torre romana de l'Antiga Audiència

Argos Tarragona

Lladres assassins ... Dels baixos fons a palau

Dels grafitis a la porta de la taverna a les cròniques dels emperadors assassinats a les seva residència. Veniu a conèixer com s'insultaven, s'enamoraven, com mataven i morien pel poder

LA CASA ENCANTADA D'ATENES, BRUIXERIA I LES PARENTALIA **novetat 2019**

Del Pretori a Casa Canals

Agustí Ferré

LA CARTA DE PLINI EL JOVE sobre la casa encantada d'Atenes.

Un conte de fantasmes. De fa dos mil anys.

BRUIXERIA I MALEDICCIONS AMB ERICTO I LOCUSTA.

Tens algun enemic? Algú et molesta? No pateixis tenim encanteris i malediccions pera tothom. Raó; a la cantonada.

LES PARENTALIA. Un tribut als morts. Honor a la família.

Les tres explicacions tenen un eix comú que és el més enllà, allò desconegut Una forma entretinguda de donar a conèixer una part del tractament de la mort per part de la societat antiga.

DEL FORUM DE TARRACO A LA FONT MONUMENTAL **novetat 2019**

Fòrum de la Colònia i font monumental romana de l carrer Vapor

Auriga, Serveis Culturals

HELIOGÀBAL, VERRES I FRONTÍ

El Fòrum de la Colònia i la font del carrer del Vapor contextualitzaran tres històries de l'antiga Roma: la mort d'Heliogàbal, el judici de Gai Verres i la figura de Sext Juli Frontí

DESCOBRINT EL PASSAT

LA DESCOBERTA DE L'ANTIGA ROMA **novetat 2019**

Joaquín Ruiz de Arbulo

Rodolfo Lanciani va ser un enginyer que va realitzar tasques de direcció en excavacions a la Roma de finals del segle XIX i inicis del XX. Una de les seves aportacions més importants a la descoberta de la Roma clàssica va ser el seu llibre "Forma Urbis Romae" on a través d'un gran mapa sintetitzava tot allò que fins aleshores s'havia descobert.

LA DESCOBERTA DE L'ANTIC EGIPTO **novetat 2019**

Irene Cordón Solà-Sagalés, Egiptòloga

Quan pensem en l'arqueologia pensem en Egipte. El poder evocador de les primeres expedicions al país del Nil es tal que se'ns ha quedat gravat com a paradigma del que és la tasca d'un arqueòleg.

VISITES I ITINERARIS

TABULARIUM. El Big Data dels romans **novetat 2019**

Projecte Phoenix

Fer mapes de tot el territori, fer censos cada cinc anys arreu de l'imperi, guardar i classificar tota aquesta informació va produir una ingent quantitat de dades sobre les persones els seus bens i els seus territoris. L'arxiu romà era un veritable "Big data" per a la civilització romana.

COM ERA UN MERCAT ROMÀ ? **novetat 2019**

Auriga, serveis culturals

Un recorregut pel mercat actual de Tarragona ens permetrà fer una reflexió sobre com eren els mercats en època romana i si eren gaire diferents dels que tenim avui dia.

CONVERTIU-VOS EN ROMANS PER UN DIA!

Auriga, serveis culturals

Per mitjà d'un joc en família, descobrirem com era la gent que va viure a Tàrraco fa dos mil anys.

Públic familiar a partir de 6 anys

ARETÉ. Esport, bellesa i coneixement a l'antiga Grècia

Itinerari Part Alta

Gemma Fortea (ICAC)

Aquesta visita comentada a l'exposició vol ajudar-nos a entendre una mica més els antics grecs a través de tres dels conceptes en els quals la necessitat d'excel·lir i assolir aquesta *areté* va ser més imponent: l'esport, la bellesa i el coneixement

SULCUS PRIMIGENIUS. Enigma nocturn novetat 2019

Auriga Serveis Culturals /

Coorganitza: Servei Municipal Tarragonajove , Museu d'Història de Tarragona

Ara que els límits de la nova ciutat estan marcats ja podem posar-nos mans a l'obra en la seva construcció. Però no tot serà tan fàcil per als nous colons, qui està al darrere de la desaparició dels carreus? Sabotatge!

ESCRIT A LA PEDRA. Enigma nocturn novetat 2019

Auriga Serveis Culturals /

Coorganitza: Servei Municipal Tarragonajove , Museu d'Història de Tarragona

Les inscripcions de la ciutat amaguen una part de la història de la Tàrraco romana. Ressegueix les marques i descobreix què s'amaga darrere els escrits del passat.

NEMESI, LA PROTECTORA DELS GLADIADORS novetat 2019

Némesis era la deessa de les situacions desesperades. Se la considerava representativa de la justícia en diversos tipus de competició, protectora dels que participen i qui decideix qui és el guanyador. Era segurament la divinitat , més oportuna per un ofici tant perillós com el del gladiador

TALLERS I JOCS

SCRIPTORIUM. Caligrafia LETRA URBANISSIMA novetat 2019

Taller per ADULTS

Ricardo V. Placed

La lletra *urbaníssima*, com la denomina el paleògraf Robert Marichal, deriva de l'escriptura comú romana. Escrita amb càlam o pinzell, és una majúscula on els traços horitzontals son més densos que els verticals. Es va desenvolupar entre el s. I i el s V, fins a convertir-se en l'escriptura librària per excel·lència, encara que es seguia fent servir per a transcriure els títols de la Bíblia al llatí i els llibres litúrgics fins el s. XI. Com a lletra mural és testimonial als manifestos electorals pompeians.

ELS RETRATS DEL FAIUM novetat 2019

Taller ADULTS

MV Arte

El mestissatge cultural de les ciutats d'Egipte en època romana va donar lloc a exemples artístics tan sorprenents com la mòmia d'Artemidor. Taller de pintura de retrats de l'antiguitat

DELECTOSE. Diverteix-te com un romà novetat 2019

Camp d'aprenentatge de Tarragona - ANS Educació

Durant una bona estona ens entretindrem amb la pràctica de les juguesques més atractives per als infants de fa 2000 anys

LUDI. Jocs romans novetat 2019

Camp d'aprenentatge de Tarragona - ANS Educació

JOCS INFANTILS

Tindreu al nostre abast uns jocs que ens acostaran als entreteniments que tenien els nens de fa dos mil anys. Com ells, podrem practicar l'equilibri, la punteria, la força i, sobretot, saber compartir el temps lliure i els objectes amb els altres infants.

ELS JOCS ROMANS DELS PETITS **novetat 2019**

JOCS INFANTILS

Camp d'aprenentatge de Tarragona - ANS Educació

Tindreu al nostre abast uns jocs que ens acostaran als entreteniments que tenien els nens de fa dos mil anys. Com ells, podrem practicar l'equilibri, la punteria, la força i, sobretot, saber compartir el temps lliure i els objectes amb els altres infants.

ELABORACIÓ DE FONES **novetat 2019**

Taller FAMILAR

Foners Baleàrics

La fona és una de les armes més antigues de la humanitat, el seu origen està lligat als pastors i a la caça. Un dels millors tiradors del món t'ensenyarà diversos tipus de fones i projectils, t'ajudarà a trenar la teva pròpia fona i a disparar amb la tècnica balear.

CREACIÓ DE DENES. Pintar denes de pasta de vidre **novetat 2019**

Taller FAMILAR

Foners Baleàrics

Amb aquest taller els infants confeccionaran un collaret o braçalet imitant els ornaments personals d'època talaiòtica i púnica a les Illes Balears. Per realitzar aquestes peces de joieria, disposaran de denes, que hauran de pintar imitant les denes púniques de pasta de vidre, i escopinyes. Amb els dos elements faran el seu collar o braçalet, que es podran emportar a casa un cop acabi el taller.

EL CALENDARI ROMÀ **novetat 2019**

Taller INFANTIL

Sexto Mario

La cultura romana ens va aportar, no només la llengua, sinó nombrosos costums i maneres d'entendre el món. Aprendre l'origen del mes de traspàs, els noms dels dies de la setmana... En aquest taller podreu construir el vostre calendari romà.

LES ESTRELLES DE PTOLOMEU **novetat 2019**

Taller INFANTIL

Sexto Mario

Coneixerem les constel·lacions, tal i com les coneixien els antics romans i que, encara ara, conservem pel mateix nom, aquell que els van donar les cultures gregues i romana. En aquest taller et convidem a realitzar el teu propi sistema solar, segons el sistema Geocèntric de Ptolomeu.

SI VIS PACEM, PARA LUDUM. Si vols la pau, prepara't per jugar

Jocs d'estratègia i simulació sobre l'Antiguitat

Associació *Si vis pacem, para ludum* (Tarragona)

L'activitat consisteix a posar a disposició del públic diversos jocs de taula ambientats en l'Antiguitat i el món romà perquè la gent pugui aprendre història tot jugant. Els participants estaran acompanyats en tot moment per membres de l'associació, que els introduiran tant en les instruccions del joc com en el seu context històric.

PRODERE ALIQUID MEMORIAE. Secrets d'un centurió

Joc de descoberta

IBER. Arqueologia, Patrimoni i Turisme (Tarragona)

M. Lucreci Peregrí, centurió de la *Legio I Minervia* i de la *II Cyrenaica*, arriba a Tàrraco a la seva vellesa per a optar a les magistratures urbanes i tenir un final tranquil de la seva vida. Però la seva estada a la ciutat amaga un altre secret: tal com li havia explicat el seu pare, i a aquest el seu avi, i així de generació en generació, un avantpassat de la seva família havia participat en la construcció de les muralles de Tàrraco i les campanyes a Hispània, i sap que hi ha un petit tresor familiar amagat en algun punt de les muralles que mai ningú no ha estat capaç de trobar.

VOLS SER UN LEGIONARI DE FINAL DE L'IMPERI ?

Taller per ADULTS

Setpimani Seniores

Podreu experimentar, personalment, com era la seva vida, allà pel s. IV. Les tècniques de combat, l'organització, l'armament, la indumentària. Tot al voltant d'aquest legionari de del s IV.

VINE, VEU I VIU el festival. Fes de LEGIONARI BAIX IMPERIAL

Taller INFANTIL

Setpimani Seniores

Mira aquests legionaris, no van vestits igual que els imperials, oi? I les seves armes tampoc són ben bé iguals. Com tots els exèrcits del món, les armes s'anaven perfeccionant i els romans incorporaven els canvis que milloraven el seu armament. En aquest taller no només veuràs i escoltaràs les diferències sinó que podràs provar-les!

VINE, VEU I VIU el festival. Fes de LEGIONARI D'AUGUST

Taller INFANTIL

Ricardo Cagigal – Jano, Recreaciones Históricas (Cantàbria)

Els legionaris romans van ser una de les forces d'infanteria pesada més poderoses de la història. La seva efectivitat i les seves tàctiques van assolir un alt grau de desenvolupament, i el seu nivell d'organització és només comparable als exèrcits d'època moderna. Saps com es reclutaven els legionaris? Com anaven vestits? Quin equip portaven en època del primer emperador de Roma?

MUSIVARIA. Mosaics per a nenes i nenes

Taller INFANTIL

Ricardo Cagigal - Jano, Recreaciones históricas (Cantàbria)

En aquest taller coneixerem els materials utilitzats a l'època i les tècniques necessàries per a realitzar un senzill però vistós mosaic romà. Ens podem emportar a casa el resultat del nostre treball com a joves musivaris com una petita obra d'art.

EL TALLER DEL MUSIVARI. Mosaics romans

Taller per ADULTS

Ricardo Cagigal – Jano, Recreaciones Históricas (Cantàbria)

El mosaic era un art decoratiu molt utilitzat per la indústria artística romana en els seus espais arquitectònics. Els mosaics es construïen gràcies a petites peces de forma cúbica en varietat de grandàries, fetes de pedra, marbre, ceràmica o vidre, anomenades tesselles, i per aquest motiu el treball realitzat pels especialistes del mosaic es coneix com *opus tessellatum* ('obra de tesselles').

MÀSCARES GREGUES I ANTEFIXES ROMANES

Taller

Taller SIGILLUM (Calahorra, La Rioja)

L'ús de màscares té el seu origen en els cultes dionisiacs en el teatre grec a partir del segle VI aC. Eren màscares molt expressives que els actors (generalment tres) es canviaven durant l'obra per a interpretar diferents personatges i les expressions facials de les quals s'acomodaven als diferents tipus d'obres, ja fossin tràgiques, còmiques o satíriques.

L' ESCRITURA QUOTIDIANA A ROMA: LA ANTIGA CURSIVA ROMANA **novetat 2019**

Taller

Albert Anglès - excavador a Vindolanda (Regne Unit) i estudiós i divulgador del món romà

L'antiga cursiva romana es va emprar durant els tres primers segles de la nostra era, i segurament, fins i tot abans. Encara que l'escriptura en majúscules, la capital quadrada, es va difondre extensament dins l'Imperi atès el seu estil més formal i homogeni

FES UN MOSAIC. Taller per a nenes i nenes

Taller INFANTIL

Ricardo Cagigal - Jano, Recreaciones históricas (Cantàbria)

En aquest taller coneixerem els materials utilitzats a l'època i les tècniques necessàries per a realitzar un senzill però vistós mosaic romà. Ens podrem emportar a casa el resultat del nostre treball com a joves musivaris com una petita obra d'art

MUSIVARI. Taller de mosaics

Taller per ADULTS

Ricardo Cagigal – Jano, Recreaciones Históricas (Cantàbria)

El mosaic era un art decoratiu molt utilitzat per la indústria artística romana en els seus espais arquitectònics. Els mosaics es construïen gràcies a petites peces de forma cúbica en varietat de grandàries, fetes de pedra, marbre, ceràmica o vidre, anomenades tessel·les, i per aquest motiu el treball realitzat pels especialistes del mosaic es coneix com *opus tessellatum* ('obra de tessel·les').

CONFERÈNCIES, DEBATS, LECTURES I EXPOSICIONS

DEBAT

DIÀLEGS AMB LA HISTÒRIA **novetat 2019** LA CIUTAT ROMANA I EL MÓN URBA EN EL MEDITERRANI CLÀSSIC

Participen:

Joaquin Ruiz de Arbulo, Ricardo Mar, Jesús Carruesco, Enric Calpena

Moderador: Magí Seritjol

El món romà era bàsicament un món urbà. Hereu de tradicions anteriors com la grega, la ciutat romana va articular una gran part de la civilització romana; la política, les creences, la vida diària. A través d'aquest debat intentarem esbrinar les seves principals característiques i la seva petjada en la nostra cultura actual.

CONVERSES DEL FESTIVAL

TEBES, una capital de l'antic Egipte **novetat 2019**

Irene Cordón Solà-Sagalés en conversa amb Magí Seritjol

Anomenada "el ceptre" pels antics egipcis per ser on tenien la seva residència els faraons de les dinasties del Regne Nou, Tebes era també la capital religiosa del país i seu del deu més adorat; Amon-Ra. Com era la ciutat? Qui hi vivia i de que vivien? En que s'assemblava o es diferenciava de les ciutats gregues o romanes?

ROMA, la megalòpolis de l'Antiguitat **novetat 2019**

Joaquin Ruiz de Arbulo en conversa amb Magí Seritjol

Amb més d'un milió d'habitants en l'època d'August, Roma era juntament amb Alexandria la gran ciutat del món antic. Dividida en catorze barris, coneixem per documents antics els principals edificis de cadascun d'ells; termes públiques i privades, *domus*, *insulae*, arcs honorífics, basíliques, aqüeductes, biblioteques...tot estava registrat i el recompte total es impressionant.

CONFERÈNCIES

QUE ERA LA CIUTAT ANTIGA I COM VA SER I ES VA FER ROMA **novetat 2019**

Manuel Bendala

Catedràtic emèrit d'Arqueologia i Història Antiga (Universitat Autònoma de Madrid)

COMITIA. Les eleccions municipals **novetat 2019**

Joaquín Ruiz de Arbulo

Catedràtic d'Història Antiga (URV)

ELS LLIBRES I EL PODER. La gran biblioteca d'Alexandria **novetat 2019**

Joaquín Ruiz de Arbulo
Catedràtic d'Història Antiga (URV)

ATENES, LA CIUTAT DE LA GRÈCIA CLÀSSICA **novetat 2019**

Carmen Sánchez Fernández
Professora titular d'Història de Grècia (Universitat Autònoma de Madrid)

DIVERTIR-SE EN LES CIUATS ROMANES. Tabernes, termes i espectacles **novetat 2019**

Fernando Lillo Redonet
Doctor en Filologia Clàssica i professor de Llatí i Grec (IES San Tomé de Freixeiro-Vigo)

TELL EL AMARNA, URBANISMO DE LA CAPITAL DE AKENATÓN **novetat 2019**

Fernando Quesada Sanz
Catedràtic d'Arqueologia antiga (Universitat Autònoma de Madrid)

UN MATÍ AMB UNA DONA ROMANA **novetat 2019**

Meritxell Blay
Professora de llengües clàssiques (IES Jaume I Salou) - ICAC

LES MÀQUINES ROMANES DE SERRAR PEDRES. **novetat 2019**

Una aproximació a l'enginyeria romana
Escola Superior d'Enginyeria Química (URV)

LES MURALLES DE TARRAGONA, DE FORTIFICACIO A MONUMENT (S. XIX) **novetat 2019**

Pilar Bravo, Joan Menchón.
Arqueòlegs del Museu d'Història de Tarragona

EPIGRAFIA ROMANA A LA CATEDRAL DE TARRAGONA **novetat 2019**

Isabel Rodà de Llanza,
Catedràtica d'arqueologia (Universitat Autònoma de Barcelona)
organitza: Amics de la Catedral

AUGURACULUM. Rituals en la fundació d'una ciutat romana **novetat 2019**

Cristòfol Salom
Arqueòleg (Museu d'Història de Tarragona)

SEGUINT LES PASSES DE MAGO. MENORCA ENTRE CARTAGO I ROMA

Octavio Torres Gomaritz *(Universitat d'Alacant)*

L'ARRIBADA DE Q. C. METEL. LES BALEARS SOTA EL CONTROL ROMÀ

Cristina Bravo Asensio *(Nurraq: Menorca, Arqueologia i Cultura)*

LECTURES

EL TEMPS NO S'ATURA MAI A LA CIUTAT. Passatge del temps **novetat 2019**

Lectures dramatitzades
Escola de Lletres de Tarragona

A la ciutat, els nostres protagonistes estan condicionats pels rellotges que organitzen les vides, les tragèdies i els anhels. Com es mesurava el temps a l'antiga Roma?

L'AMISTAT I LES CARTES ENTRE ÀTICUS I CICERÓ

Lectures dramatitzades

Juan González Soto

Titus Pomponius Atticus (109 – 32 aC) fou un home molt ric i molt culte. És, també, l'editor més antic que es coneix. Seria interessantíssim llegir algunes de les cartes que va escriure i va enviar al seu gran amic Marcus Tullius Ciceró (106 – 43 aC). No és possible. No s'han conservat. No obstant, sí és possible accedir a les cartes que l'orador va dirigir al seu bon amic Àticus. No estan totes les que li va escriure, però s'han conservat moltes, un total de 426. A través d'elles, l'orador conversa obertament i lliurement amb el seu millor amic.

EXPOSICIONS DIVULGATIVES

MACELLUM. La vida als mercats romans novetat 2019

Exposició

La ciutat romana era potser essencialment un gran mercat. Productes de tot tipus arribaven no només dels territoris del voltant de cada ciutat sinó que existia un autèntic flux de productes internacionals fruit de les bones comunicacions i la *securitas* romana.

Lloc: Mercat Central de Tarragona (Plaça Corsini)

LA GRAN BIBLIOTECA D'ALEXANDRIA

Exposició

La gran biblioteca d'Alexandria va significar per la cultura a l'antiguitat un autèntic far de coneixement. No només pels seus fons bibliogràfics que eren enormes pel seu temps sinó per la creació del saber científic, literari i filosòfic.

Lloc: Biblioteca pública de Tarragona (C/ Fortuny, 30)

DOCUMENTALS

L'ANTIGUITAT EN IMATGES

IX Cicle d'audiovisuals arqueològics i històrics

Sala d'Actes de l'Antiga Audiència

XII CICLE DE DOCCUMENTALS ARQUEOLÒGICS A L'ICAC

Sala d'actes de l'ICAC

- **INVESTIGACIÓ ARQUEOLÒGICA : CRETA, EL MITE DEL LABERINT**
- **L'HAREM DEL FARAÓ SOL**
- **ENGINYERIA ROMANA: AQÜEDUCTES**
- **ENGINYERIA ROMANA: AQÜEDUCTES II**
- **METELLINUM, TRESORS AL DESCOBERT**
- **RECERQUES EN AIGÜES PROFUNDES: EL TRESOR DE L'ILLA DE BATZ**
- **BOBADELA ROMANA: SPLENDISSIMA CIVITAS**
- **AMOR MORT**
- **RECERQUES EN AIGÜES PROFUNDES: LA PISTA DEL VI**

TARRACO A TAULA. GASTRONOMIA ROMANA

TÀRRACO A TAULA

XXII JORNADES GASTRONÒMIQUES DE CUINA DE LA ANTIGA ROMA

Restaurants Associació Tàrraco a Taula

Plats de recreació romana de **3 al 19 de maig** als establiments:

- ÀPATS QUATTROS Carrer de Sant Domènec, 2 Tel. 977 91 52 83
- ARES RESTAURANT Arc de Sant Bernat, 3 Tel. 977 22 29 06
- CÓCVLA (Hotel Urbis Centre) Plaça Corsini, 10 Tel. 977 24 01 16
- EL CORTIJO Carrer Rebolledo, 27 Tel. 977 22 48 67
- EL LLAGUT Carrer Natzaret, 10 (plaça del Rei) Tel. 977 22 89 38
- ENTRECOPES Carrer Cavallers, 12 Tel. 977 243 756
- LA XARXA Carrer Sant Pere, 38-40 Tel. 977 214 531
- LES VOLTES Carrer Trinquet Vell, 12 Tel. 977 230 651
- SADOLL RESTAURANT Carrer Mercè, 1 Cant. Talavera Tel. 977 244 404
- PASTISSERIA VELVET MGL Carrer Soler, 5 Tel. 977 21 40 22

FAST-FOOD A LA ROMANA

Taller - degustació de cuina romana

Domus Apicius (Tarragona)

Què podríem trobar en un local de menjar ràpid romà? En aquest taller ens podrem preparar una tapa “a la romana” nosaltres mateixos. Si parem atenció als ingredients, a la preparació i als condiments que ens expliquin, aprendrem a fer-nos-la a casa.

EL SOPAR DELS ROMANS - *HABEMUS IN COENAM*

Taller - degustació de cuina romana

Domus Apicius (Tarragona)

Estem a la casa d'Apici, però hem entrat per un dels llocs més interessant: la cuina. Les cuineres ens han obert les portes i ens ensenyaran que estan preparant pel seu senyor. Això sí, les haurem d'ajudar. En tot cas, el que és segur és que soparem!

EL BANQUET ROMÀ. De la brossa a la taula

KuanUm! Gastronomia i història (L'Hospitalet de Llobregat)

Les escombraries no enganyen! L'anàlisi de les restes de consum ofereix, amb una gran veracitat, la possibilitat de conèixer que van poder menjar els nostres avantpassats romans i quins aliments constituïrien una part important de la seva dieta

FÒRUM DE DIVULGACIÓ

ROMA ALS MUSEUS DEL MÓN

XVII FIRA INTERNACIONAL DE MUSEUS I JACIMENTS D'ÈPOCA ROMANA

Museus, centres d'interpretació, parcs arqueològics de diferents països europeus i publicacions d'història participen a la fira internacional Roma als Museus del Món per tal de donar a conèixer al visitant de Tarraco Viva l'immens llegat de la civilització de l'antiga Roma.

FÒRUM TARRACO

XX FIRA DE PRODUCTES, EMPRESES I ASSOCIACIONS DE DIVULGACIÓ HISTÒRICA ROMANA

Empreses de guies, d'arqueologia, grups de recreació històrica, associacions pel patrimoni, i altres ens donaran informació sobre els seus productes relacionats amb l'antiga Roma i la seva història.

ARTIFEX

ARTESANS I ARTESANIA AL MÓN ROMÀ

Artesans que realitzen rèpliques arqueològiques d'originals trobats en excavacions, així com demostracions pràctiques de fabricació de materials, ens donaran l'oportunitat d'apropar-nos al món del treball pre-industrial. Es realitzaran alguns tallers pràctics.

TABERNA LIBRARIA

ESPAI DEDICAT AL LLIBRE

El Gremi de Llibreters de Tarragona ens ofereix tots els seus fons bibliogràfics perquè puguem gaudir de la Història Antiga també a casa. Llibres per a adults, per a nens i joves. Novel·la històrica, assaig, literatura i història de l'antiguitat a l'abast de tothom amb el producte més antic i millor per a la divulgació: els llibres.

NUNDINAE. Fira de programadors

Aquesta fira té com a objectiu facilitar la trobada entre grups de reconstrucció històrica i els gestors i programadors de museus, centres d'interpretació del patrimoni, dinamitzadors culturals, directores de festivals i esdeveniments històrics, etc.

Informació i Inscripció a: oficina@tarracoviva.com

ACTIVITATS ESCOLARS

ANEM AL FÒRUM! **novetat 2019**

Un viatge al cor de la ciutat romana

Tot va començar com un mercat, un punt de trobada. Prepareu-vos per fer de mercaders, sacerdots, funcionaris i magistrats al lloc on es governava, on tot romà anava a veure i ser vist

Amb reserva prèvia: oficina@tarracoviva.com

JUGUEM COM JUGABEN ELS NENS I NENES DE TARRACO

Taller, jocs i altres activitats

Camp d'Aprenentatge de Tarragona

Activitat dirigida a tots els escolars del Tarragonès de 5è d'Educació Primària. La reserva s'ha de fer informàticament al CdA. Prèviament, fem una reunió a la Delegació Territorial d'Ensenyament amb tots els directors i directores de les escoles per a informar-los i donar-los els materials necessaris.

Amb reserva prèvia Camp d'Aprenentatge de Tarragona.

L'ANTIC EGIPT E I LA GRÈCIA CLÀSSICA

TEBES. La ciutat dels faraons **novetat 2019**

Recreació històrica

Argos Tarragona

LA GRAN BIBLIOTECA D'ALEXANDRIA

Exposició

Lloc: Biblioteca pública de Tarragona (C/ Fortuny, 30)

ELS LLIBRES I EL PODER. La gran biblioteca d'Alexandria **novetat 2019**

Conferència

Joaquín Ruiz de Arbulo

Catedràtic d'Història Antiga (URV)

ATENES, LA CIUTAT DE LA GRÈCIA CLÀSSICA **novetat 2019**

Conferència

Carmen Sánchez Fernández

Professora titular d'Història de Grècia (Universitat Autònoma de Madrid)

TELL EL AMARNA, URBANISMO DE LA CAPITAL DE AKENATÓN **novetat 2019**

Conferència

Fernando Quesada Sanz

Catedràtic d'Arqueologia antiga (Universitat Autònoma de Madrid)

LA DESCOBERTA DE L'ANTIC EGIPT E **novetat 2019**

Conferència

Irene Cordón Solà-Sagalés, Egiptòloga

ARETÉ. Esport, bellesa i coneixement a l'antiga Grècia

Itinerari Part Alta

Gemma Fortea (ICAC)

DONES DE L'ANTIGUITAT

UN MATÍ AMB UNA DONA ROMANA **novetat 2019**

Conferència

Meritxell Blay

Professora de llengües clàssiques (IES Jaume I Salou) – ICAC

ASPASIA de Milet. Mestra d'oratòria

Monòleg

Mercè Rovira

EUMACHIA. la rica empresària que va canviar Pompeia **novetat 2019**

Monòleg

Assumpta Mercader

VALERIA, L'OBSTÈTRIX. "La que es posa al davant" **novetat 2019**

Monòleg

Karme González

AGER

ALTAFULLA

GLADIADORS. Les estrelles de l'Antiguitat

Recreació històrica

Tarraco Lvdvs

Mal interpretats pel món del cinema i la literatura contemporània, on aquest espectacle —que per als romans tenia molt a veure amb els seus valors i amb les seves creences més profundes— ens apareix només en el seu vessant més cruel i inhumà, el grup de recreació històrica Tarraco Lvdvs intentarà contextualitzar molt millor el sentit i la pràctica d'aquells gladiadors per a, almenys, «entendre» una mica millor el món antic

CAMBRILS

MUSEU D'HISTÒRIA DE CAMBRILS

EL JACIMENT IBÈRIC DEL Castell de Vilafortuny

Xerrada

Absis Patrimoni cultural

ELS MISTERIS DE DYONISOS-BACCHUS

Recreació històrica

Nemesis ARQ

Jornades de Portes Obertes al Museu d'Història de Cambrils

Jornades de Portes Obertes a la Torre de l'Ermita

Jornades de Portes Obertes a la Torre del Port

VILA RODONA

VIURE A UNA CIUTAT ROMANA. UN DIA I UNA NIT EN UNA CIUTAT ROMANA

novetat 2019

Xerrada

Magí Seritjol

Des de que es llevava al matí fins la recerca d'un lloc per a dormir a la nit, per a la majoria de romans, viure en una ciutat era una lluita per la supervivència. Malgrat tot les ciutats romanes oferien unes possibilitats de qualitat de vida molt superiors a les del camp o en d'altres cultures de l'antiguitat.

HISTORIES DE L'OLIMP

Activitat Escolar

Auriga, Serveis Culturals

La mitologia romana està plena de déus, herois i monstres. A partir de la narració de diferents històries, coneixerem alguns dels seus protagonistes.

(Activitat reservada a l'Escola de Vila-rodona)

SACRA PRIVATA. Els rituals de la llar

Recreació històrica

Thaleia

A totes les ciutats de l'Imperi, ja fossin grans o petites, els seus ciutadans podien gaudir del plaer d'anar als banys públics. Eren símbol de romanitat, i un lloc d'igualtat, on totes les persones, independentment de la seva condició social, edat o sexe, tenien dret a accedir-hi. A part de la zona de piscines, el client podia gaudir de biblioteques, tavernes, jardins, gimnasos i fins i tot habitacions on es donaven massatges o podien depilar-te

MUSEUS

Els museus de Tarragona programen activitats i jornades de portes obertes durant el festival Tarraco Viva perquè visquis intensament el teu patrimoni.

Recorda: el dia 18 de maig celebrem el DIA MUNDIAL DELS MUSEUS.

MUSEU D'HISTÒRIA DE TARRAGONA

LA PEÇA DEL MES: LLÀNTIA PÚGIL

Xerrada

Cris Salom

HISTÒRIES AMAGADES: LA PINTURA NÈMESI.

L'última imatge que veien els gladiadors abans de sortir a l'arena

Visita itinerari

Jordi Abelló

JORNADA DE PORTES OBERTES

MUSEU NACIONAL ARQUEOLÒGIC DE TARRAGONA

EX PRAEDIS AD VENATORES. De preses a caçadors

Recreació

Septimani Seniones

LA NINA D'IVORI. La història d'un enterrament

Recreació

Associació Cultural St. Fructuós

EL TEATRE ROMÀ DE TÀRRACO

Visita comentada

DEL FÒRUM AL TEATRE. Una passejada per la vida de Tàrraco

Itinerari

Auriga Serveis Culturals

CAIUS I FAUSTIVA ET CONVIDA A LA VIL·LA

Visita teatralitzada

CÒNSOLS DE ROMA

Espectacle teatral

ERTARTEATRE

NIT DELS MUSEUS (18 de maig)

Jornada de Portes Obertes exposició permanent Tinglado 4
Jornada de Portes Obertes Museu i Necròpolis paleocristians,
Jornada de Portes Obertes Vil·la romana dels Munts
Jornada de Portes Obertes Conjunt Monumental de Centelles

MUSEU DEL PORT DE TARRAGONA

L'ODISSEA. Dibuix en transformació al voltant del poema d'Homer

Taleia cultura

Jornada de Portes Obertes al Museu del Port de Tgn

MUSEU BÍBLIC DE TARRAGONA

LES ESTRUCTURES ROMANES DEL MUSEU BÍBLIC TARRACONENSE

Visita comentada

ACTIVITATS CONJUNTES DELS MUSEUS DE TARRAGONA

PETITA NIT DELS MUSEUS, petita nit de la mar

MNAT – MUSEU DEL PORT

DEL FÒRUM AL TEATRE. Una passejada per la vida de Tàrraco

MNAT - MHT

TIBERIUS. Un comerciant a Tàrraco

MUSEU DEL PORT - MNAT

CONSTEL·LACIÓ DELS MUSEUS

Diversos museus de la ciutat

ACTE DE CLOENDA

Estem en any d'eleccions municipals, el festival no podia deixar passar l'ocasió per apropar-nos a les eleccions d'alcaldes i regidors en les ciutats romanes fa dos mil anys. Qui serà el nou l'alcalde de Tarraco?

COMITIA. Les eleccions en les ciutats romanes **novetat 2019**

A finals de maig tindrem eleccions municipals. El festival aprofita aquest fet per proposar una recreació històrica on s'explicarà i es mostrarà com votaven els romans a les seves ciutats.

Els càrrecs polítics municipals, els magistrats, tenien una durada d'un any. *Duumvir* (alcalde), *edil* (regidor), *quaestor* (tinent d'alcalde per afers econòmics) per tant s'escollien anualment. Cada any hi havia eleccions en les ciutats romanes! El model per les campanyes electorals municipals era el mateix que Roma. En les eleccions com en el funcionament de les institucions s'imposava l'anomenat "simulacra romae", és a dir copiar de la capital.

Les magistratures eren personals, no hi havia partits polítics, així que la petició de vot era una cosa de cada candidat, una mica com les campanyes americanes actuals mes que no pas europees. No tothom es podia presentar, les dones per exemple n'estaven excloses. Havia terminis per inscriure's com a candidats i s'havia de dipositar una fiança per quan acabés el seu mandat si era escollit, pugues respondre amb el seu patrimoni de possibles malbarataments dels comptes municipals.

Lloc: Recinte firal

Dia : **diumenge 19, a les 18 h**

COMUNICACIÓ

EL FESTIVAL ES PRESENTA AL CCCB (Centre de Cultura Contemporània de Barcelona)

“No sóc historiador per a fugir del present, sinó per a comprendre’l!”

Patrick Boucheron

Com que n'estem convençuts que el coneixement del passat forma part del coneixement del present, vam proposar a aquest centre cultural de Barcelona una petita col·laboració. Per que no parlàvem de les ciutats i el seu món des d'una visió històrica? Que ens poden ensenyar les ciutats antigues?. Presentarem el festival a través d'un debat.

La ciutat romana clàssica i algunes reflexions contemporànies

Debat i presentació del Festival Tarraco Viva 2019

Participen:

Joaquin Ruiz de Arbulo

Ricardo Mar

Enric Calpena

Irene Cordón

Moderador: Magí Seritjol

Data: dimecres 10 d'abril, a les 19 h

Lloc: CCCB : Carrer de Montalegre, 5 de Barcelona

EL FESTIVAL ES PRESENTA AL MUSEO ARQUEOLOGICO NACIONAL DE MADRID

Per segon any consecutiu, el festival fa una nova presentació per un públic que sempre ha mostrat interès per a la divulgació del passat clàssic i la nostra ciutat. I ho fem, com sempre, amb una activitat divulgativa.

TABULARIUM

EL *BIG DATA* DE LOS ROMANOS

Confeccionar mapas, hacer censos cada cinco años de todo el Imperio, guardar y clasificar toda esta información produjo una ingente cantidad de datos sobre las personas, sus bienes i sus territorios. El archivo de las ciudades romanas era un verdadero “Big Data” para la civilización romana.

Imatges de la presentació del festival al MAN (Madrid) en l'edició de l'any passat

ACREDITACIONS 2018

Durant l'edició del festival del **2018 es van acreditar 124 professionals** de diversos mitjans de comunicació locals, nacionals i internacionals i professionals independents:

PREMSA	Diari de Tarragona Tarragona21 El Punt Diari Més Més Digital delCamp.Cat Babilonia's Travel Circ de Tarragona Circ de la Cultura	Diari la Rep. Checa Diari ARA Fet a Tarragona Grup Ars Dimicandi ACN Nació Tarragona Notícies TGN La Ciutat.cat
TV	TV3 Tac 12 8TV Zaragoza	
RÀDIO	Tarragona Radio Onda Cero Altafulla Ràdio Programa "Miradas Viajeras" COPE	
FREELANCE	Fotògrafs / Redactors	5
BLOGGER	RV Edipress i programa "Miradas Viajeras":	13
Col·laborador	Prescriptors / Blog Festival	19

EL FESTIVAL AL MITJANS

NATIONAL GEOGRAPHIC
DESCOBRIR
SÀPIENS
CUINA
LA VANGUARDIA
EL PERIÓDICO

EL FESTIVAL A LES XARXES

TARRACO VIVA 2.0

Seguidors xarxes:

FACEBOOK	11.495
TWITTER	4.601
INSTAGRAM	1.821

Dades del 29 d'abril al 26 de maig 2018:

Visites a **Facebook**: 2444(increment del 113 %)

Nous *Me gusta*: 283

Interaccions amb les publicacions: 21.558

Reproduccions dels vídeos: 53. 100

Minuts reproduïts: 13.379

Dades **Twitter**:

- 3.453 visites al perfil (180,5%)

Dades **web** (1 al 27 de maig):

- 32.641 sessions;
- 21.389 usuaris;
- 149.275 visites a pàgines;
- 4,57 pàgines/sessió;
- durada mitja: 00:04:14
- % noves sessions: 76,4
- idioma: 65,34% cast./ 23,01% cat.
- Aparells: 53,35% mòbil / 39,50% sobretaula / Tablet 7,15%

ACREDITACIONS 2019

Les acreditacions per als mitjans de comunicació i professionals de la present edició l'han de sol·licitar els mitjans de comunicació, indicant les dades dels professionals que hi assistiran.

Els professionals *freelance* realitzaran la inscripció de forma individual.

La tramitació de la acreditació s'ha de fer al formulari del web del festival www.tarracoviva.com, del 10 al 30 d'abril de 2019.

Posem a disposició dels mitjans de comunicació, a més dels telèfons i contactes habituals, l'adreça de correu electrònic premsa@tarracoviva.com per atendre les seves consultes.

VENDA D' ENTRADES I INFORMACIÓ D'INTERÉS

L'accés a les activitats de TARRACO VIVA pot ser gratuït o de pagament.

- **Gratuït, limitat a l'aforament de l'espai**

Activitats d'accés lliure i gratuït per a les quals no es necessari obtenir cap mena d'entrada i normalment són les que es realitzen en espais oberts, com ara les recreacions als Jardins del Camp de Mart.

- **Entrada de pagament**

N'hi ha diversos preus i tots estaran indicats al programa d'actes. És necessari adquirir entrada a partir de l'edat de 4 anys (inclosos).

Edat recomanada

- És la que **suggereix el festival**, a títol orientatiu. tenint en compte els continguts de l'activitat.

ENTRADES PER A LES ACTIVITATS DE PAGAMENT

Al web del festival informarem [de les dates](#) per adquirir les entrades, tan via internet com directament a la taquilla del festival, a la planta baixa de l'oficina (Casa Sefus, Plaça del Pallol).

ORGANITZACIÓ, PATROCINADORS I COL.LABORADORS

ORGANITZA

Ajuntament de Tarragona

(Àrea de Cultura, Festes i Patrimoni)

PATROCINADORS

Diputació de Tarragona

Fundació Privada Mútua Catalana

Agrupació de Càmpings de Tarragona ciutat

COL-LABORADORS

Museu d'Història de Tarragona (MHT)

Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (MNAT)

Museu del Port de Tarragona

Museu Bíblic Tarraconense

Museu d'Història de Cambrils

Museu de Badalona

Museo Arqueológico Nacional (Madrid)

Museo de Oiasso (Irún)

CCCB. Centre de Cultura Contemporània de Barcelona

Agència Catalana del Patrimoni Cultural (Generalitat de Catalunya)

Camp d'Aprenentatge de Tarragona (Generalitat de Catalunya)

Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC)

SETOPANT. Seminari de Topografia Antiga de la URV

Associació de Professors de Llengües Clàssiques de Catalunya (APLEC)

Institut d'Estudis Clàssics de la URV

Amics de la Catedral

Reial Societat Arqueològica Tarraconense

Biblioteca pública Tarragona

Mercat Central de Tarragona

Centres Cívics de Tarragona

Tarragona Jove

Tarragona Turisme

Hotel Tarraco Park

Ruzafa

Palau Firal i de Congressos de Tarragona

Arquebisbat de Tarragona

Empresa Municipal de Transports (EMT)

Museo de Oiasso (Irún)

Ajuntament d'Altafulla

Ajuntament de Cambrils

Ajuntament de Constantí

Ajuntament de Vila-Rodona

Tarragona ràdio

Tac12

PARTICIPANTS

NEMESIS ARQUEOLOGIA I CULTURA (Tarragona)
ASSOCIACIÓ PROJECTE PHOENIX (Tarragona)
THALEIA, GRUP DE RECREACIÓ HISTÒRICA DE TARRAGONA (Tarragona)
AULA DE TEATRE URV – ZONA ZÀLATA (Tarragona)
GENOVESA NARRATIVES TEATRALS (Tarragona)
TARRACO LVDVS (Tarragona)
SEPTIMANI SENIORES (Tarragona)
ARGOS TARRAGONA (Tarragona)
AURIGA SERVEIS CULTURALS (Tarragona)
IBER (Tarragona)
SI VIS PACEM PARA LUDUM (Tarragona)
ESCOLA DE LLETRES (Tarragona)
ASSOCIACIÓ TARRACO A TAULA (Tarragona)
ASSOCIACIÓ CULTURAL ST. FRUCTUÓS (Tarragona)
PROJECTE ARCADIA (Tarragona)
KUAN-UM (Hospitalet Llobregat)
ARS DIMICANDI (Bèrgam-Itàlia)
LUDI SCAENICI (Roma-Itàlia)
SCRIPTORIUM (Binefar)
MV ARTE (Tarragona)
DOMUS APICIUS (Tarragona)
GRUP DE RECONSTRUCCIÓ HISTÒRICA DE BADALONA (Badalona)
BARCINO ORIENS (Barcelona)
FONERS BALEÀRICS (Menorca)
JANO RECREACIONES HISTÓRICAS (Cantabria)
SEXTO MARIO (Córdoba)
CÉSAR POCIÑA (Tarragona)
GREMI DE LLIBRETERS DE TARRAGONA (Tarragona)
CAMP D'APRENENTATGE DE TARRAGONA (Tarragona)
ESC. SUPERIOR ENGINYERIA QUIMICA (URV)
FICAB- Festival Internacional de Cine Arqueológico del Bidasoa (Irún)

MERCÈ ROVIRA
ALEX MANRÍQUEZ
ASSUMPTA MERCADER
CARLES ALCOY
KARME GONZÁLEZ
AGUSTÍ FARRÉ
JUAN GONZÁLEZ SOTO
GEMMA FORTEA
PERE NAVARRO
JOAQUIN RUIZ DE ARBULO
IRENE CORDÓN
ISABEL RODÀ
JORDI ABELLÓ
JOAN MENCHÓN
PILAR BRAVO
CRIS SALOM
MERITXELL BLAY
FERNANDO LILLO RAMONET
JOSÉ MANUEL ABASCAL
FERNANDO QUESADA
MANUEL BENDALA
CARMEN SÁNCHEZ

